

Nr 755

Av herr Geijer, Lennart, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående universitetens och högskolornas organisation och förvaltning m. m.

(Lika lydande med motion nr 925 i Andra kammaren)

I proposition nr 50 år 1964 har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående universitetens och högskolornas organisation och förvaltning m. m. Förslagen syftar till att skapa en modern och effektiv organisation för den högre undervisningen och forskningen. Såsom de viktiga instrumenten för förvaltningen framträder dels universitetskanslersämbetet, dels den lokala förvaltningen vid varje enskilt lärosäte. Det förefaller vara en allvarlig brist i de framlagda förslagen att av de elva universitet och högskolor som kommer att finnas vid ett genomförande av förslaget endast två — universiteten i Uppsala och Lund — får en permanent förvaltningsorganisation, medan de övriga nio — universiteten i Göteborg, Stockholm och Umeå, karolinska institutet, de tre tekniska högskolorna, handelshögskolan i Göteborg och farmaceutiska institutet — ges en förvaltningsorganisation som har karaktär av provisorium. Acceptabla skäl härför kan måhända anföras beträffande universitetet i Umeå, som är under uppbyggnad, tekniska högskolan i Lund, för vilken en särskild organisationskommitté arbetar, och farmaceutiska institutet, vars framtida förläggningssort ännu icke är bestämd. Den provisoriska förvaltningsorganisationen för läroanstalterna på universitetsorterna Göteborg och Stockholm motiveras uttryckligen med önskemålet att icke i onödan försvåra en omprövning av den samordning i skilda hänseenden mellan läroanstalterna på en och samma ort som av många skäl är angelägen.

Propositionen synes dock gå för långt i sin strävan att undvika komplikationer vid en sådan samordning, om vars genomförande för övrigt inga antydningar görs i propositionen. Även om provisoriet skulle bli kortvarigt, måste ifrågasvarande läroanstalter i Stockholm och Göteborg — som i fråga om studentantal och driftanslag representerar över hälften av hela det universitets- och högskoleväsende som berörs av förslagen i propositionen — erhålla en effektiv förvaltningsapparat. Blir denna så underbemannad som föreslås, är det stor risk för att effektiviteten uteblir. Härtill skulle säkerligen bidra den olust som de enskilda tjänstemännen skulle känna inför den situationen att samma arbetsuppgifter skall utföras av mindre antal befattningshavare i sämre löneställning vid läroanstalterna i Stockholm och Göteborg.

Bihang till riksdagens protokoll 1964. 3 saml. Nr 755—766

borg än vid universiteten i Uppsala och Lund. Att så skulle bli förhållandet ger en genomgång av de konkreta förslagen på s. 307 ff. i propositionen klara belägg för. De innebär exempelvis att Uppsala universitet, som har 30 % av antalet studenter vid ifrågavarande läroanstalter, får 30 % av antalet tjänster vid dessa läroanstalters förvaltningar, medan Stockholms universitet, som också har 30 % av studentantalet, endast får 20 % av tjänsterna.

Beträffande cheferna för de lokala förvaltningarna vid universiteten i Göteborg, Stockholm och Umeå, karolinska institutet, tekniska högskolan i Stockholm och Chalmers tekniska högskola i Göteborg vill vi framhålla följande. Om — i strid med universitetens remissvar uttalade åsikter — det nuvarande systemet med två chefstjänstemän skall övergivas, är det viktigt att den tjänsteman som skall träda i deras ställe har höga kvalifikationer. Detta blir också enligt propositionen fallet i Uppsala och Lund, där för posten föreslås universitetsråd. Vid övriga här nämnda lärosäten skulle förvaltningschefen icke som universitetsråden i Uppsala och Lund vara ordinarie tjänsteman, ej heller ledamot av konsistorium, och han skulle placeras i lönegrad B 1, medan universitetsråden placerats i B 4. Dessa väsentliga skillnader ges inte någon närmare motivering i propositionen. I själva verket synes starka skäl tala för en bättre ställning i angivna avseenden för dessa befattningshavare, på vilka den lokala förvaltningsapparatusens effektivitet i så hög grad torde komma att bero. Deras ansvarsställning i förhållande till såväl Kungl. Maj:t och universitetskanslersämbetet som vederbörande konsistorium motiverar i första hand att de blir ordinarie befattningshavare. De bör av samma skäl också vara ledamöter av konsistorium, icke blott fungera som huvudföredragande vid konsistoriernas sammanträden. Genom sådana modifikationer av propositionens förslag torde några komplikationer icke framkallas vid en senare samordning av ifrågavarande läroanstalter. Möjligen skulle lönegradsplacering i B 4 kunna utgöra en sådan komplikation, varför de i stället bör tillerkännas avlöningsförstärkning, motsvarande ungefär skillnaden mellan B 1 och B 3.

Vi vill därför föreslå,

att riksdagen måtte
dels besluta

att den lokala förvaltningen vid universiteten i Göteborg och Stockholm, karolinska institutet, tekniska högskolan i Stockholm och Chalmers tekniska högskola dimensioneras efter samma normer som motsvarande förvaltning vid universiteten i Uppsala och Lund och att befattningshavarna vid de förra läroanstalterna får samma lönegradsplacering som motsvarande tjänstemän vid universitetsförvaltningarna i Uppsala och Lund,

att — därest systemet med en förvaltningschef genomföres — förvaltningschef vid de nämnda läroanstalterna i

Stockholm och Göteborg samt förvaltningschefen vid universitetet i Umeå skall vara ledamot av vederbörande konsistorium, vara ordinarie befattningshavare och tillerkännas lämplig avlöningsförstärkning samt

att det av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandet till överskridande för eventuellt erforderlig förstärkning av den nya organisationen får begagnas för att provisoriskt tillgodose ovan angivna önskemål;

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till 1965 års riksdag om en förbättrad förvaltningsorganisation vid ovan nämnda läroanstalter i Stockholm och Göteborg i enlighet med här angivna riktlinjer.

Stockholm den 17 april 1964

Lennart Geijer

Allan Hernelius

Torsten Bengtson

Nr 756

Av herr **Hanson, Per-Olof, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 50, angående universitetens och högskolornas organisation och förvaltning m. m.

(Lika lydande med motion nr 923 i Andra kammaren)

Stockholm den 15 april 1964

Per-Olof Hanson

Sven Nyman

Per Hilding

Bengt Gustavsson

Knut Johansson